

CUPRINS

Capitolul 1

Evoluția comerțului internațional. Factori de influență..... 11

1.1 Scurtă incursiune istorică și tendințe recente	11
1.2 Factorii care influențează evoluția comerțului internațional.....	22
1.2.1 Redefinirea constantă a raportului de forțe în plan comercial	22
1.2.2 Apariția și maturizarea grupărilor economice regionale.....	24
1.2.3 Factorii demografici	25
1.2.4 Factorii investiționali	32
1.2.5 Factorii tehnologici	39
1.2.6 Provocarea energetică și cea a dotării cu alte resurse naturale	47
1.2.7 Costurile de transport.....	55
1.2.8 Modificarea cadrului instituțional.....	58
1.3 Specificitățile comerțului internațional cu servicii	67
1.3.1 Importanța sectorului terțiar în economie	67
1.3.2 O nouă conduită în comerțul internațional cu servicii	70
1.3.3 Vulnerabilitățile reglementării neadecvate a tranzacțiilor cu servicii.....	73

Capitolul 2

Specializarea în condițiile piețelor perfecte

2.1 Istoria gândirii economice în comerțul internațional	77
2.1.1 Elemente predoctrinare	78
2.1.2 Dezvoltarea teoriei comerțului internațional.....	81
2.1.3 Teoriile moderne și contemporane.....	86

2.2 Teoriile clasice privind comerțul internațional	91
2.2.1 Mercantilismul	91
2.2.2 Teoria avantajului absolut.....	93
2.2.3 Teoria costurilor comparative de producție sau a avantajului relativ	96
2.2.4 Dotarea relativă a națiunilor cu factori de producție.....	99
2.3 Teoriile moderne ale comerțului internațional.....	104

Capitol 3

Specializarea în condițiile piețelor imperfecte..... 107

3.1 Imperfecțiunea piețelor	107
3.2 Avantajele din schimburi pe piețe imperfecte.....	111
3.2.1 Dimensiunea optimă a producției	113
3.2.2 Diversificarea schimburilor.....	122
3.2.3 Discriminarea piețelor.....	127
3.2.4 Rolul firmei multinaționale.....	132
3.3 Influența pieței ca spațiu al producției	135
3.3.1 Geografia comerțului: actorii schimbului	136
3.3.2 Geografia comerțului: efectele localizării.....	140
3.3.3 Geografia comerțului: avantajele specializării.....	145

Capitol 4

Efectele specializării..... 153

4.1 Câștiguri din comerț.....	153
4.1.1 Măsurarea efectelor specializării	158
4.1.2 Câștiguri pe termen lung.....	164
4.2 Distribuția veniturilor (la nivelul factorilor de producție)	166
4.2.1 Câștigători și perdanți (economia internă).....	166
4.2.2 Productivitate și salarii.....	168
4.2.3 Câștigători și perdanți (economia internațională).....	171

4.3 Efecte de bunăstare în economia internațională.....	173
4.3.1 Prețuri și putere de cumpărare	175
4.3.2 Mobilitatea factorilor de producție	178
4.3.3 Investiții și comerț internațional	180

Capitol 5

Abordări neconvenționale ale teoriei schimburilor	183
5.1 Perspectiva neconvențională în economie	183
5.2 Mihail Manoilescu și critica avantajului comparativ	185
5.2.1 Argumentul lui Manoilescu	187
5.2.2 Interpretările argumentului lui Manoilescu.....	190
5.3 Teoria similarității între țări	199
5.4 Teoria ciclului de viață al produsului.....	201
5.5 Michael Porter și avantajul competitiv	203
5.5.1 Determinanții factoriali	206
5.5.2 Determinanții cererii	210
5.5.3 Industriile din amonte, din aval și cele integrate orizontal	215
5.5.4 Strategiile, structura și rivalitățile între firme	217

Capitolul 6

Testare și evidență în teoria comerțului.....	223
6.1 Testări empirice ale teoriei convenționale	223
6.1.1 Testarea teoriei ricardiene	224
6.1.2 Productivitate, salarii și avantaj comparativ	226
6.1.3 Testarea modelului Heckscher-Ohlin (Paradoxul lui Leontief, inversarea intensității factorilor de producție, specificitatea factorilor)	230
6.1.4 Discuție asupra limitelor teoriei convenționale	242
6.2 Teoria și provocările globalizării	247
6.2.1 Evidența avantajelor pe piețele imperfecte	249
6.2.2 Comerțul intrafirmă.....	257
6.2.3 Comerțul cu input-uri intermediare (<i>outsourcing</i> -ul)	264
Anexa 6.1 Metode empirice de determinare a specializării internaționale	275
Anexa 6.2 Paradoxuri ale specializării: creșterea care sărăcește	279

Capitolul 7

Sistemul comercial internațional	285
7.1 Ancorele principiale și funcționale ale sistemului comercial internațional.....	285
7.1.1 Unele aspecte de natura instituționalizării	285
7.1.2 Funcțiile sistemului comercial internațional	290
7.1.3 Principiile Sistemului Comercial Internațional	294
7.2 Principale provocări cu care se confruntă Sistemul comercial internațional.....	303
7.2.1 Integrarea în sistem a țărilor în curs de dezvoltare și a celor în tranziție.....	303
7.2.2 Creșterea numărului de membri ai OMC	316
7.3 Aspecte definitorii pentru negocierile comerciale multilaterale tehnici de negociere, caracteristicile procesului de negociere, aspecte sistemice	322

Capitolul 8**Organizația Mondială a Comerțului**

și provocările guvernantei globale	335
---	-----

8.1 Runda Uruguay, moment de reformă de fond a Sistemului Comercial Internațional.....	335
8.2 Organizația Mondială a Comerțului – între deziderate și posibilități ..	338
8.3 Soluționarea diferendelor și punerea în aplicare a normelor de conduită multilaterală	355
8.4 OMC și guvernarea globală	369
8.4.1 Capcanele propriului succes.....	371
8.4.2 Se impune o Organizație Mondială a Comerțului mai agilă.....	380
8.4.3 OMC în cadrul sistemului de guvernare economică globală	385
Anexa 8.1 Principalele acorduri administrate de OMC	390
8.1.1 Acordul privind comerțul cu produse agricole	391
8.1.2 Acordul privind comerțul cu textile și confecții	409
8.1.3 Acordul privind reglementarea comerțului cu servicii (GATS).....	412

8.1.4 Acordul privind aspectele comerciale ale drepturilor de proprietate intelectuală (TRIPS)	421
8.1.5 Alte reglementări.....	427

Capitolul 9

Dimensiunea triunghiulară a sistemului comercial internațional: unilateralism, regionalism, multilateralism

441

9.1 Unilateralismul comercial elemente definitorii, principii, instrumente, axe ale redefinirii, efecte în plan comercial	442
9.1.1 Exportatorii străini nu sunt, ca regulă, sancționați, ci beneficiază de rente derivate din protecția care li se aplică.....	444
9.1.2 Restricțiile comerciale sunt răspunsuri la pozițiile consolidate pe o piață, care afectează interese interne.....	446
9.1.3 Instrumentele folosite oferă o restricționare temporară a schimburilor comerciale	447
9.1.4 Restricțiile comerciale de acest tip sunt profund discriminatorii	448
9.2 Blocurile comerciale regionale pe axa valențe-limite	450
9.2.1 Abordări conceptuale privind integrarea economică regională ...	450
9.2.2 Aranjamentele regionale la confluență cu regulile sistemului comercial multilateral.....	457
9.2.3 Noul regionalism la contact cu rigorile sistemului comercial multilateral.....	460
9.3 Multilateralismul: componentă integratoare a sistemului comercial internațional	461
9.3.1 Unele asumptii simplificatoare	462
9.3.2 Câteva axe de abordare	467

Capitol 10

Conflict și cooperare în comerțul internațional

483

10.1 Reglementarea rezolvării disputelor	483
10.1.1 Rezolvarea disputelor comerciale.....	484
10.1.2 Rezolvarea disputelor legate de investiții	493

10.2	Analiza economică a sancțiunilor	509
10.2.1	Beneficii și costuri ale disputelor	509
10.2.2	Eficacitatea sancțiunilor.....	516
10.3	Jocuri strategice în comerțul internațional	518
10.3.1	O introducere în teoria jocurilor	519
10.3.2	Structuri strategice ale competiției	526
10.3.3	Firme și state în jocuri strategice.....	531

Capitol 11

Principalele schimbări de logică dominantă

la nivelul sistemului economic și comercial internațional	539
--	------------

11.1	Fundamente ale noii diplomații comerciale în condițiile unui mediu economic global	539
11.2	Sistemul comercial internațional – democratism și legitimitate	551
11.2.1	Reconstruirea legitimității	555
11.2.2	Funcționalismul instituțional	559
11.2.3	Funcționalismul economic.....	561
11.3	Reconfigurări la nivelul arhitecturilor economice multilaterale	563
11.3.1	Multilateralismul ca un sistem închis	563
11.3.2	Tranziția către o lume multipolară	568
11.3.3	Reconfigurarea desenului multilateralismului.....	571
11.3.4	Unele concluzii	579

Abrevieri	581
------------------------	------------

Autorii și contribuția lor.....	587
--	------------